

Sygn. akt V CSK 483/19

POSTANOWIENIE

Dnia 14 lutego 2020 r.

Sąd Najwyższy w składzie:

SSN Karol Weitz

w sprawie z powództwa W. Z.

przeciwko A. W.

o zapłatę,

na posiedzeniu niejawnym w Izbie Cywilnej w dniu 14 lutego 2020 r.,

na skutek skargi kasacyjnej powoda

od wyroku Sądu Apelacyjnego w (...)

z dnia 26 kwietnia 2019 r., sygn. akt I ACa (...),

odmawia przyjęcia skargi kasacyjnej do rozpoznania.

UZASADNIENIE

Zgodnie z art. 398⁹ § 1 k.p.c., Sąd Najwyższy przyjmuje skargę kasacyjną do rozpoznania, jeżeli w sprawie występuje istotne zagadnienie prawne, istnieje potrzeba wykładni przepisów prawnych budzących poważne wątpliwości lub wywołujących rozbieżności w orzecznictwie sądów, zachodzi nieważność postępowania lub skarga kasacyjna jest oczywiście uzasadniona.

Cel wymagania przewidzianego w art. 398⁴ § 2 k.p.c. może być wobec tego osiągnięty tylko przez powołanie i uzasadnienie istnienia przesłanek o charakterze publicznoprawnym, które będą mogły stanowić podstawę oceny skargi kasacyjnej pod kątem przyjęcia jej do rozpoznania. Na tych jedynie przesłankach Sąd Najwyższy może oprzeć rozstrzygnięcie w kwestii przyjęcia bądź odmowy przyjęcia skargi kasacyjnej do rozpoznania.

W niniejszej sprawie nie zachodzą przesłanki przyjęcia do rozpoznania skargi kasacyjnej od wyroku Sądu Apelacyjnego w (...) z dnia 26 kwietnia 2019 r. Wnosząc o przyjęcie skargi kasacyjnej do rozpoznania skarżący powołał się na oczywistą zasadność skargi kasacyjnej, wystąpienie istotnego zagadnienia prawnego wymagającego przesądzenia, czy właściciel rzeczy, który został pozbawiony nad nią władztwa przez inną osobę, działającą w sposób sprzeczny z prawem, nie może wystąpić przeciwko niej z roszczeniem odszkodowawczym, jeśli możliwym, choćby nawet teoretycznie, jest odzyskanie tej rzeczy od osób trzecich przez wszczęcie postępowania windykacyjnego, a także na potrzebę wykładni prawa przez wyjaśnienie, czy właściciel rzeczy, którego pozbawiono władztwa nad tą rzeczą, nie ponosi szkody, jeśli nie wykaże, że podejmował działania w celu odzyskania rzeczy od osób trzecich, nawet jeśli działania te nie dawałyby szansy na jej odzyskanie lub próby tego odzyskania byłyby oczywiście niecelowe w oparciu o posiadaną wiedzę i doświadczenie życiowe.

W judykaturze Sądu Najwyższego zostało wyjaśnione, że przesłanka oczywistej zasadności skargi kasacyjnej oznacza, iż dla przeciętnego prawnika podstawy wskazane w skardze *prima facie* zasługują na uwzględnienie. Sytuacja taka w szczególności istnieje wtedy, gdy bez wątpienia wystąpiły uchybienia, na które powołuje się skarżący, lub gdy jest pewne, że miały one wpływ na treść zaskarżonego orzeczenia albo podniesione zarzuty oczywiście uzasadniają wniesiony środek zaskarżenia. Pamiętać przy tym trzeba, że oczywiste jest to, co jest widoczne bez potrzeby głębszej analizy, czy przeprowadzenia dłuższych badań lub dociekań. Skarżący musi zatem wykazać, że wyrok zapadł z oczywistym, rażącym naruszeniem przepisów prawa lub podstawowych zasad obowiązujących w praworządnym państwie, widocznym na pierwszy rzut oka, bez konieczności przeprowadzenia bardziej szczegółowej analizy (por. postanowienia Sądu Najwyższego z dnia 18 czerwca 2008 r., III CSK 110/08, nie publ., z dnia 18 września 2012 r., II CSK 179/12, nie publ. i z dnia 13 marca 2017 r., I CSK 596/16, nie publ.). Powołując się na oczywistą zasadność skargi kasacyjnej należy wykazać, że popełnione przy ferowaniu zaskarżonego orzeczenia uchybienia w zakresie stosowania prawa miały charakter kwalifikowany i nie podlegały różnym ocenom, były więc dostrzegalne w sposób oczywisty dla przeciętnego prawnika

(por. m.in. postanowienie Sądu Najwyższego z dnia 12 grudnia 2000, V CKN 1780/00, OSNC 2001, nr 3, poz. 52, postanowienie Sądu Najwyższego z dnia z 22 marca 2001 r., V CZ 131/00, OSNC 2001, nr 10, poz. 156).

Bliższa analiza uzasadnienia wniosku o przyjęcie do rozpoznania skargi kasacyjnej nie pozwala przyjąć, by była ona – w powyższym rozumieniu – oczywiście uzasadniona. Skarżący nie wykazał, że zastosowanie art. 415 k.c., którego naruszenie w jego ocenie ma skutkować oczywistą zasadnością skargi, było wadliwe lub spowodowało, że zaskarżony wyrok jest oczywiście nieprawidłowy.

Istotność zagadnienia prawnego (art. 398⁹ § 1 pkt 1 k.p.c.) konkretyzuje się w tym, że w danej sprawie występuje zagadnienie prawne mające znaczenie dla rozwoju prawa lub znaczenie precedensowe dla rozstrzygnięcia innych podobnych spraw. Zgodnie z utrwalonym poglądem orzecznictwa, przedstawienie okoliczności uzasadniających rozpoznanie skargi kasacyjnej ze względu na przesłankę istotnego zagadnienia prawnego polega na sformułowaniu tego zagadnienia i wskazaniu argumentów, które prowadzą do rozbieżnych ocen. Musi przy tym chodzić o zagadnienie nowe, dotychczas nierozpatrywane w judykaturze, które zarazem ma znaczenie dla rozpoznania wniesionej skargi kasacyjnej (por. postanowienia Sądu Najwyższego z dnia 10 maja 2001 r., II CZ 35/01, OSNC 2002, nr 1, poz. 11 i z dnia 11 stycznia 2002 r., III CKN 570/01, OSNC 2002, nr 12, poz. 151). Potrzeba wykładni przepisów prawa budzących wątpliwości i wywołujących rozbieżności w orzecznictwie (art. 398⁹ § 1 pkt 2 k.p.c.), zgodnie z utrwalonym poglądem judykatury, oznacza z kolei sytuację, w której w sprawie występuje kwestia o niejasnym charakterze, będąca źródłem istotnych wątpliwości lub różnic zdań w orzecznictwie, mająca znaczenie dla oceny dochodzonego roszczenia (tak Sąd Najwyższy w postanowieniach: z dnia 26 czerwca 2015 r., III CSK 77/15, nie publ. oraz z dnia 20 listopada 2015 r., III CSK 269/15, nie publ.).

Twierdzenia skarżącego nie wystarczają do wykazania, że w sprawie doszło do ziszczenia się przesłanek wskazanych w art. 398⁹ § 1 pkt 1) lub 2) k.p.c.

Skarżący we wniesionej skardze kasacyjnej wskazał na wystąpienie istotnego zagadnienia prawnego, lecz w uzasadnieniu wniosku o jej przyjęcie do rozpoznania nie przeprowadził pogłębionego wywodu prawnego, nie zawarł

szerszego rozwinięcia, ani pogłębionej analizy prawnej. Nie sprecyzował również przepisu prawa, którego wykładnia, jego zdaniem, budzi poważne wątpliwości, ani nie wskazał orzeczeń sądowych, w których dokonano rozbieżnej wykładni takiego przepisu, a ponadto nie wyjaśnił w sposób pełny i wyczerpujący, na czym polegają zaistniałe wątpliwości wraz ze wskazaniem pożądanej interpretacji. Lakoniczność i ogólność wyводу oraz brak rozwinięcia wniosku w tym zakresie uniemożliwiają weryfikację, w jakim zakresie wiąże się on, w intencji skarżącego, ze wskazanymi przesłankami przedsądu kasacyjnego.

Należy przy tym podkreślić, że wśród wymagań skargi kasacyjnej odróżnić trzeba z jednej strony wnioski o jej przyjęcie do rozpoznania z uzasadnieniem oraz z drugiej strony powołanie podstaw kasacyjnych z uzasadnieniem. Odrębność funkcji każdego z tych wymagań powoduje, że uzasadnienie podstaw kasacyjnych nie może substytuować uzasadnienia wniosku o przyjęcie skargi kasacyjnej do rozpoznania.

Sąd Najwyższy nie jest trzecią instancją sądową i nie rozpoznaje sprawy, a jedynie skargę kasacyjną, będącą szczególnym środkiem zaskarżenia, wnoszonym i rozpoznawanym nie tylko w interesie skarżącego, ale przede wszystkim w interesie publicznym (por. postanowienie Sądu Najwyższego z dnia 24 kwietnia 2014 r., I CSK 510/13, nie publ.). Nie jest rolą Sądu Najwyższego poszukiwanie okoliczności lub domyślanie się na podstawie uzasadnienia skargi, które z nich przemawiałyby za jej przyjęciem do rozpoznania (por.: postanowienia Sądu Najwyższego z dnia 9 czerwca 2008 r., sygn. akt II UK 38/08, nie publ.; z dnia 14 grudnia 2004 r., sygn. akt II CZ 142/04, nie publ.).

Trzeba także wskazać, że skarżący z jednej strony wskazuje na wystąpienie istotnego zagadnienia prawnego i potrzebę wykładni prawa, a z drugiej strony powołuje się na to, że skarga kasacyjna jest oczywiście uzasadniona. Stanowisko to jest wewnętrznie sprzeczne, gdyż, jeżeli w sprawie występuje zagadnienie prawne lub zastosowane prawo budzi wątpliwości, to nie można jednocześnie twierdzić, że jego naruszenie jest oczywiste. Albo zastosowanie prawa jest proste i w efekcie jego naruszenie może być oczywiste, albo problem wykładni

jest skomplikowany, przez co powoduje poważne wątpliwości, prowadzące do rozbieżności ocen, a tym samym naruszenie prawa przez sąd nie jest oczywiste.

Z tych względów należało odmówić przyjęcia skargi kasacyjnej do rozpoznania (art. 398⁹ § 2 k.p.c.).

aj